

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **Dipl. Ing. K.-E. C.**, zast. JUDr. Jakubem Křížem, Ph.D., advokátem se sídlem Thákurova 676/3, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 13. 9. 2022, č. j. MV-129399-3/SO-2022, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 6. 2023, č. j. 10 A 102/2022-88,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Předmětem projednávané věci je opětovné posouzení jednání E. C., dědečka žalobce narozeného dne 3. 1. 1892, zemřelého dne 16. 6. 1955, v době nacistické okupace ČSR pro účely důvodnosti žádosti o provedení nového řízení a vydání nového rozhodnutí.

[2] Žádostí ze dne 18. 1. 2019 se žalobce domáhal provedení nového řízení a vydání nového rozhodnutí podle § 101 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ve věci zamítnuté žádosti E. C. o zachování československého státního občanství podle § 2 ústavního dekretu presidenta republiky č. 33/1945 Sb., o úpravě československého státního občanství osob národnosti německé a maďarské (dále jen „dekret č. 33/1945“), podané dne 13. 11. 1945. Řízení o žádosti E. C. pravomocně skončilo rozkladovým rozhodnutím ministra vnitra ze dne 17. 2. 2005 a bylo předmětem rozhodování Nejvyššího správního soudu v zamítavém rozsudku ze dne 25. 4. 2007, č. j. 3 As 8/2006-136. Ústavní stížnost proti tomuto rozsudku odmítl Ústavní soud usnesením ze dne 13. 9. 2007, sp. zn. IV. ÚS 1658/07. Žalobce se pak neúspěšně domáhal obnovy řízení, kterou se Nejvyšší správní soud zabýval v zamítavém rozsudku ze dne 30. 11. 2017, č. j. 8 As 144/2016-93. Ústavní stížnost proti tomuto rozsudku byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu ze dne 18. 6. 2019, sp. zn. III. ÚS 562/18.

[3] Řízení o žádosti žalobce nejprve žalovaný dne 30. 7. 2019 zastavil podle § 102 odst. 4 správního řádu, jelikož neshledal důvody pro zahájení nového řízení. Podaný rozklad zamítl ministr vnitra rozhodnutím ze dne 13. 11. 2019, obě rozhodnutí však zrušil Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) rozsudkem ze dne 10. 2. 2022, č. j. 15 A 4/2020-158, z důvodu nedostatečného hodnocení důkazních návrhů předložených žalobcem. Městský soud zavázal správní orgány, aby v dalším řízení na základě žalobcem předložených důkazů posoudily, zda E. C. splnil podmínky pro zachování československého státního občanství ve smyslu § 2 odst. 1 dekretu č. 33/1945, a zda jsou proto dány důvody pro vydání nového rozhodnutí. Kasační stížnost proti tomuto rozsudku podána nebyla.

[4] Rozhodnutím ze dne 16. 6. 2022, č. j. MV-145198-47/VS-2018, žalovaný řízení o žádosti žalobce znovu zastavil a podaný rozklad opět zamítl ministr vnitra výše nadepsaným rozhodnutím. Ztotožnil se se žalovaným, že chování E. C. ani po zhodnocení nových důkazů stran skrytí zbraní, ilegální vysílačky a poskytnutí zbraní francouzským válečným zajatcům nenaplnilo znaky činné účasti v boji za osvobození republiky. Žalobcova žádost proto neodůvodňuje zahájení nového řízení o žádosti E. C. o zachování československého občanství.

[5] Proti rozhodnutí ministra vnitra se žalobce bránil žalobou, kterou městský soud zamítl nyní napadeným rozsudkem. Shledal, že žalovaný postupoval v souladu se závazným právním názorem obsaženým v předchozím zrušujícím rozsudku a spolu s ministrem se správně soustředili na hodnocení nových důkazů. Mezi účastníky řízení není sporné naplnění prvních dvou podmínek pro vyhovění žádosti E. C. o zachování československého státního občanství podle § 2 odst. 1 dekretu č. 33/1945, tj. že zůstal věrný Československé republice a nikdy se neprovinil proti českému a slovenskému národu. Sporná je pouze podmínka třetí, zda se činně zúčastnil boje za osvobození Československé republiky. Městský soud shledal, že E. C. sice prokázal svými činy v době okupace vysoké lidské kvality, mnoha českým občanům i cizozemským zajatcům citelně pomohl a není pochyb ani o jeho protinacistickém smýšlení, nelze však dovodit jeho aktivní účast na zápasu s okupační mocí se záměrem pokořit ji.

[6] Dle městského soudu žalobce neprokázal, že E. C. bylo vydáno tzv. prozatímní osvědčení typu B podle § 2 odst. 2 dekretu č. 33/1945. Naopak z dostupných podkladů je pravděpodobnější, že mu vydáno nebylo. Městský soud se proto nezabýval navazujícími úvahami žalobce jako ochranou legitimního očekávání. K samotné činné účasti E. C. v boji za osvobození republiky městský soud uvedl, že pomoc francouzským zajatcům k útěku a poskytnutí automobilu nejsou sporné, správní soudy však již shledaly, že takové činy nevedou ke splnění podmínek dekretu č. 33/1945. Nové tvrzení o poskytnutí zbraní zajatcům nemá oporu v žádném jiném důkazu než ve vyjádření J. P. (zaměstnanec E. C.) ze dne 12. 2. 2008, dokonce ani v původní žádosti E. C. a vyjádřeních J. P. učiněných dne 27. 10. 1945, dne 6. 11. 1945 a dne 15. 12. 1945. Nově uvedené zmínky o úkrytu zbraní na zámku v Jindřichově Hradci [opřené o prohlášení J. P. ze dne 12. 2. 2008, R. M. (zaměstnankyně E. C.) ze dne 11. 2. 2008 a J. N. (syn F. N., zaměstnanec E. C.) ze dne 21. 11. 2003 a výňatky z knihy *Jejich stín kráčí s námi: medailony bojovníků proti nacismu z jindřichohradeckého okresu, kteří v zápase za svobodu položili život : k 45. výročí osvobození Československa*] jsou dle městského soudu opředeny řadou nejasností a rozporů, přičemž podobné nejasnosti panují také okolo ukrývání vysílaček. Městský soud konstatoval,

pokračování

že tvrzení žalobce o aktivní podpoře odboje ze strany E. C. nemá žádnou oporu v předložených důkazech.

[7] Věrohodnost žalobcem předložených prohlášení J. P. ze dne 12. 2. 2008, R. M. ze dne 11. 2. 2008 a J. N. ze dne 21. 11. 2003 navíc výrazně snižuje skutečnost, že E. C. se o popisovaných skutcích v původním řízení nezmínil. Nelze také přehlédnout, že uvedení učinili svá prohlášení až více než 60 let po skončení války v době, kdy jim bylo 94, 93 a 76 let, a J. N. převážně zprostředkovával vzpomínky svého otce. Městský soud dodal, že i kdyby skutky E. C. byly prokázány, nic by to nezměnilo na závěru učiněném v původním řízení, jelikož většina skutků nebyla způsobilá přivodit vojenské moci Německé říše vážnější účinek a vědomost o odbojářské vysílance postrádá aktivnost.

[8] Městský soud nepřisvědčil ani žalobní námitce týkající se důkazního břemene. Správní orgány nepochybily, když důkazy ve prospěch E. C. neobstaraly samy. Na žalobce jsou kladeny stejné nároky jako na E. C. v původním řízení, které soudy již dříve potvrdily. Stěžejní dle městského soudu je, že všechny rozhodné skutečnosti i potenciální svědky mohl uvést v původním řízení sám E. C. Městský soud nakonec shledal správným závěr žalovaného stran odlišného hodnocení žádosti B. M., jíž se žalobce dovolával.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[9] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadá výše označený rozsudek městského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), na základě kterých požaduje napadený rozsudek zrušit ve všech výrocích a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení, popř. zrušit také rozhodnutí žalovaného a věc mu přikázat k novému projednání.

[10] Stěžovatel vymezil celkem 5 kasačních důvodů. **Zaprvé** namítl, že skutková podstata týkající se činné účasti E. C. v boji za osvobození Československé republiky, z níž ministr vnitra vycházel v napadeném rozhodnutí, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, pro což měl městský soud napadené rozhodnutí zrušit. Popsal subjektivní přiznání E. C. k české národnosti včetně jeho dílčích nejen finančních skutků pomoci a podpory mnohým českým občanům. Uvedl, že udržování formálně dobrých vztahů s okupační mocí bylo pouze nutností a naopak E. C. umožnilo pomoci utlačovaným občanům a v aktivním boji proti okupantům. Stěžovatel připomněl také stížnosti na chování E. C. ze strany německého obyvatelstva, pečování o rodiny jeho českých zaměstnanců a vyjádření renomovaného historika vypovídající o protinacistickém smýšlení E. C., jeho morálně pevných protiněmeckých a protihitlerovských postojích a o jeho pověsti mezi českým obyvatelstvem.

[11] Městský soud dle stěžovatele pochybil, když shledal, že nebyla prokázána tvrzení stěžovatele o zřízení krytu pro zbraně a vysíláčku, o vědomosti E. C. o existenci vysíláčky v zámeckém rondelu a o vybavení propuštěných francouzských zajatců zbraněmi. Městský soud klade na důkazy dokládající naplnění podmínek zachování občanství E. C. nepřiměřené nároky, když složitou důkazní situaci zavinil sám stát, který zůstal 52 let v řízení nečinný.

[12] Poskytnutí zbraní francouzským válečným zajatcům sice vyplývá jen z prohlášení J. P. ze dne 12. 2. 2008, stěžovatel se však ohradil proti snižování věrohodnosti tohoto

prohlášení ze strany městského soudu. Pominutí určité skutečnosti v některých prohlášeních nebo opožděné uvedení samo o sobě nemůže být vykládáno k tíži stěžovatele a odůvodnit závěr, že se události nestaly. Věrohodnost prohlášení J. P. je naopak podpořena tím, že ohledně ostatních okolností týkajících se francouzských zajatců se shoduje se svými dřívějšími prohlášeními a dobovými prohlášeními dalších osob. Lze jen spekulovat, proč ostatní svědci výslovně nezmínili předání zbraní, bez kterých by byl útěk a následný boj zajatců proti Němcům jen obtížně představitelný.

[13] Na zřízení krytu pro zbraně a vysílačku se dle stěžovatele shodují prohlášení J. P. ze dne 12. 2. 2008 a J. N. ze dne 21. 11. 2003, mezi kterými městský soud uměle konstruuje rozpor. Nelze J. P. formalisticky vytýkat, že hovořil o skryší „*za účelem úkrytu zbraní*“, ale již nikoliv o samotném úkrytu. Městský soud též účelově dochází k závěru, že zbraně a vysílačku vlastně skrýval K. N. (bratr J. N., člen odbojové skupiny) pouze „*s žadatelovým vědomím*“. Kdyby E. C. místo nevybral, skryš ve své stavbě nezřídil a nedal svému zaměstnanci příslušné pokyny, zbraně a vysílačka by na zámku skryty nebyly. Odlišný rozsah údajů obsažený v prohlášeních nelze stěžovateli přičítat k tíži. K věrohodnosti prohlášení J. P., J. N. a R. M., jakož i dalších svědků, stěžovatel upozornil, že v době poskytnutí svědectví již nebyli zaměstnanci E. C., v jeho prospěch tedy vypovídali dobrovolně a v té době i se značnou dávkou osobní odvahy.

[14] Vědomost E. C. o existenci vysílačky v zámeckém rondelu výslovně uvádí jak R. M., tak J. P. a prohlášení J. N. tuto skutečnost nepopírá. Naopak podrobně referuje o užívání vysílačky instalované v majetku E. C. odbojovou organizací, jejímž členem byl K. N. Tomu E. C. po zatčení na své náklady poskytl právní pomoc a po propuštění platil dlouhodobou léčbu, což by nečinil, pokud by působení odbojové skupiny v areálu vlastního zámku nepodporoval.

[15] Pokud důkazy zmiňují více úkrytů zbraní a vysílaček, nemůže to dle stěžovatele svědčit v jeho neprospěch, o což se snaží napadený rozsudek. Naopak je tím doložena rozsáhlejší odbojová činnost odehrávající se v majetku E. C. a v jeho režii, nebo alespoň s jeho souhlasem. Odbojová činnost probíhala v co největším stupni utajení, archivní materiály obsahují minimum zpráv a ani E. C. nemohl být schopný jmenovat všechny členy odboje, kterým pomáhal. Již za samotné ukrývání zbraní a vysílaček mu hrozila smrt.

[16] Stěžovatel tuto část kasační stížnosti uzavřel s konkrétními odkazy na prohlášení různých osob a další důkazy včetně knihy *Jejich stín kráčí s námi*, ze kterých vyplývá pomoc E. C. francouzským válečným zajatcům včetně poskytnutí automobilu a zbraní za účelem útěku a zapojení se do boje, ukrývání zbraní na svém zámku za účelem použití v odboji, a to pod stropem i v podzemních chodbách, zazdění vysílačky pro odbojovou skupinu v kapli sv. Ducha, umožnění ukrytí vysílačky používané českým odbojem v zahradě zámku v objektu zvaném rondel a ukrytí další odbojové vysílačky v zámku. Tyto skutky přitom zapadají do celkového postoje a snažení E. C. během okupace i v letech před válkou včetně narukování při mobilizaci československé armády v září 1938 a snah po obsazení okupanty ovlivnit dění ve prospěch Čechů.

[17] **Zadruhé** stěžovatel namítl nezákonnost napadeného rozsudku spočívající v nesprávném posouzení právní otázky činné účasti v boji za osvobození Československé republiky dle § 2 odst. 1 dekretu č. 33/1945. Je přesvědčen, že nastíněný skutkový stav svědčí

pokračování

o činné účasti E. C., a nesouhlasí s restriktivním výkladem napadeného rozsudku, jenž činí pojem aktivního boje nedosažitelným. Stěžovatel k tomu poukázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu z let 1945 až 1948, dle které se nevyžadoval boj se zbraní v ruce, způsobilost poškodit „vojenskou moc okupantovu“ nebyla nutnou podmínkou a aktivní účast v boji mohlo založit dání souhlasu k dodání potravin anglickým partyzánům z vlastního majetku vlastními zaměstnanci, umožnění zdržení partyzánů na vlastním velkostatku, vědomé dodávání věcí ruským partyzánům a jejich informování o hrozícím nebezpečí, podporování české podzemní vojenské skupiny, trpění ve svém revíru zajatců a partyzánů, ukrývání zbraně osobě uprchnuvší, ukrývání ilegálně činného švagra, zprostředkování písemného styku s ilegální skupinou a umožnění schůzek mezi ilegálními pracovníky, přestřihání drátů vedoucích k nastraženým výbušninám v době konce války, nebo zaopatřování zbraní a nábojů pro skupinu podzemního hnutí. Dle stěžovatele E. C. nárokům této judikatury dostal podporou odboje a odbojářů, skrýváním zbraní a vysílaček, trpěním činnosti odboje a partyzánů na vlastním velkostatku a činností zprostředkovanou pomocí zaměstnanců.

[18] Stěžovatel v této souvislosti stručně poukázal také na (i) rozhodovací praxi Ministerstva vnitra z let 1946 až 1948, dle které postačovalo k závěru o činné účasti mnohem méně významné jednání než v případě E. C.; (ii) kladné rozhodnutí ve věci zachování československého státního občanství B. M. z roku 2001 s tím, že E. C. dělal víc; a (iii) výklad pojmu činné účasti v boji ve Výnosu Ministerstva vnitra ze dne 13. 11. 1945 a v tehdejší příručce Ministerstva vnitra, jejichž podmínky E. C. splnil ukrýváním zbraní a vysílaček, účinnou podporou francouzských válečných zajatců a podporou vězněných a jejich rodin.

[19] V rámci **třetího** kasačního důvodu stěžovatel namítl nesprávné posouzení právní otázky zachování rovnosti v právech žadatelů, přičemž opětovně poukázal na případ B. M. Tomu pro naplnění podmínek § 2 odst. 1 dekretu č. 33/1945 stačilo umožnění činnosti ruských partyzánů ve svých lesích a svědectví třetí osoby o poskytnutí zbraně a střeliva odbojové skupině. Stěžovatel trval na tom, že ve shodě s rozhodnutím ve věci B. M. je třeba uznat podmínku činné účasti E. C. za splněnou, neboť také usnadnil bojovou činnost těch, kteří zápolili s okupantem. Dle stěžovatele nebylo k E. C. přistupováno rovným způsobem, přičemž nerespektování zásady rovnosti je nepřipustnou libovůlí. Rozdíly obou případů zdůrazňované v napadeném rozsudku stěžovatel nepovažoval za rozhodující. Původní zaměstnanci E. C. o jeho skutcích vypovídali v době, kdy je již nezaměstnával, tj. nelze předpokládat jejich zájem vypovídat účelově, a existence návrhu protifašistického výboru na kladné vyřízení žádosti B. M. nebyla nijak závazná.

[20] **Čtvrtý** kasační důvod stěžovatel spatřoval ve vadě řízení spočívající v tom, že skutková podstata týkající se vydání prozatímního osvědčení typu B ve smyslu § 2 odst. 2 dekretu č. 33/1945 nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu. Stěžovatel má oproti městskému soudu za to, že o vydání prozatímního osvědčení, tj. předběžném shledání důvodnosti žádosti o zachování československého státního občanství, svědčí (i) existence žádosti o vydání prozatímního osvědčení, (ii) kopie listu knihy č. 18 rejstříku žádostí uvádějící mj. datum 17. 11. 1945 s poznámkou „vydáno žadateli“ na levé straně knihy, na pravé je údaj o založení *ad acta* ze dne 22. 10. 1947, (iii) potvrzení Okresního národního výboru v Jindřichově Hradci ze dne 14. 11. 1960, a (iv) nedatovaný zápis ze schůze prověřovací komise z porad ve dnech 10., 12., a 17. 12. 1945, dle kterého se žádost E. C. o zachování československého státního občanství postupuje bez návrhu, přičemž byl zjištěn

protinacistický postoj, „nepodařilo se mu však prokázat, že byl antifasistou“. Stěžovatel k tomu s odkazem na nález Ústavního soudu ze dne 29. 5. 2005, sp. zn. I. ÚS 98/04, popsal obecné okolnosti předcházející vydání prozatímního osvědčení, ze kterých nevyplývá, že by prozatímní osvědčení E. C. nemohlo být vydáno již 17. 11. 1945.

[21] O vydání prozatímního osvědčení dle stěžovatele dále svědčí skutečnosti, že (v) spis neobsahuje výměr o zamítnutí žádosti, který se vydával v případě odepření vydání prozatímního osvědčení, a ani listiny navazujícího odvolacího řízení, které bylo dle oběžníku č. 20 ministerstva vnitra ze dne 24. 8. 1945 možné a které by jistě následovalo; a že (vi) o žádosti o zachování československého státního občanství E. C. nebylo bezprostředně rozhodnuto a Výnosem ministerstva vnitra ze dne 2. 5. 1946 bylo stanoveno, že v případě, že bylo vydáno prozatímní osvědčení žadateli, který se následně vystěhoval, pak se žádost ponechá v klidu, což se přesně stalo v případě E. C. Stěžovatel závěrem této kasační námitky odmítl zpochybnění vydání osvědčení poukazem na pozdní datum vystavení plné moci udělené E. C. svému tehdejšímu právnímu zástupci dr. K. M., jelikož v té době postačovala plná moc i ústní.

[22] Poslední **pátou** kasační námitkou stěžovatel namítl nesprávné právní posouzení otázky, zda je nutné při rozhodování podle dekretu č. 33/1945 v současnosti dostát zásadám demokratického právního státu. Stěžovatel nezpochybňuje platnost dekretu č. 33/1945, jeho přísná kritéria a formování rozhodování dobovou judikaturou Nejvyššího správního soudu, žádá však dostání zásadám demokratického státu ze strany nynějších orgánů. Ani správní orgány nezpochybňují, že E. C. zůstal věrný Československé republice a nikdy se proti ní neprovinil. Z povahy věci nelze nahlížet na případ výhradně tehdejšíma očima a dle stěžovatele by tak dnešní správní orgány činit neměly. Naopak by měly volit postup, který dostojí zásadám demokratického právního státu a standardu ochrany lidských práv.

[23] Žalovaný ve svém vyjádření odkázal na vyjádření k žalobě, jelikož stěžovatel uplatnil obdobné argumenty a poznatky jako v celém předchozím řízení včetně dekretálního. Při posuzování věci byla brána v potaz pomoc E. C. rodinám zaměstnanců i při útěku francouzských zajatců v roce 1945, kteří však byli E. C. přiděleni na práci říšskoněmeckými úřady nejméně od roku 1943. Žalovaný citacemi ze svého vyjádření k žalobě zpochybnil češství E. C. a k odkazu stěžovatele na literární dílo *Jejich stín kráčí s námi* uvedl, že nijak neosvětluje individuální počiny E. C. Případná možnost poslechu zahraničního rozhlasu či poskytnutí automobilu francouzským zajatcům nenaplnuje podmínky pro činnou účast v boji. E. C. navíc zajatce propustil až v únoru 1945, tj. jen několik málo měsíců před koncem války. K ukrytým vysílačkám a zbraním žalovaný upozornil, že i přes obavu o vlastní osud E. C. žádnou z těchto skutečností v roce 1945 neprozradil. K údajnému vydání prozatímního osvědčení žalovaný uvedl, že kvůli pozdějšímu doplňování žádostí E. C. neměl Okresní národní výbor dne 17. 11. 1945 prokázanou ani totožnost žadatele a místní příslušnost. Narukování E. C. v září 1938 do československé armády dle žalovaného není projevem činného boje, když někteří narukovaní sudetští Němci byli značně nespolehliví, navíc šlo o období před vznikem protektorátu. K porovnání případu E. C. s věcí B. M. žalovaný uvedl, že si nejsou podobné a je třeba postupovat případ od případu. V tamní věci byly rozhodné důkazy dobové, nikoliv zachycené až po téměř 60 letech, B. M. bylo vydáno kladné stanovisko, svědecké výpovědi nepocházely od jeho příbuzných nebo zaměstnanců, jeho děti se aktivně účastnily domácího odboje a od počátku války byl členem Červeného kříže. K věrohodnosti novodobých důkazů předložených stěžovatelem žalovaný

pokračování

poukázal na rozsudek č. j. 8 As 144/2016-93 a usnesení sp. zn. III. ÚS 562/18 (obě rozhodnutí ve věci obnovy řízení o žádosti E. C.), dle kterých byla celé věci věnována mimořádná pozornost a sám E. C. o svědectví R. M. a J. P. tehdy nepožádal, ač mohl. Závěrem žalovaný připomněl nález Ústavního soudu ze dne 29. 6. 2005, sp. zn. I. ÚS 98/04, s tím, že by bylo neuctivé „*pohrdat*“ poválečnými zkušenostmi tehdejších soudů a správních orgánů. Uzavřel, že stěžovatel účelově interpretuje válečné události a vytváří domněnky „*pasující*“ do jeho příběhu. Kasační stížnost navrhl zamítnout.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[24] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, z důvodů, které zákon připouští, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 102 a násl. s. ř. s.). Poté přistoupil k přezkumu rozsudku městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Ověřil také, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[25] Nejvyšší správní soud předesílá, vědom si citlivosti, ale i složitosti řešené kauzy, že k ní přistupoval s veškerou vážností a pečlivostí. Zároveň však nemohl přehlédnout, že celé věci již byla věnována mimořádná pozornost (vlastní řízení o žádosti E. C. zakončené usnesením sp. zn. IV. ÚS 1658/07, řízení o žádosti stěžovatele o obnovu řízení o žádosti E. C. zakončené usnesením sp. zn. III. ÚS 562/18 a nyníjší řízení o žádosti o vydání nového rozhodnutí, přičemž rozkladová rozhodnutí ministra vnitra ve všech třech řízeních byla minimálně jednou zrušena městským soudem; přiměřeně srov. usnesení sp. zn. III. ÚS 562/18, bod 18.).

[26] Kasační stížnost není důvodná.

[27] Podle § 101 písm. b) správního řádu *[p]rovést nové řízení a vydat nové rozhodnutí ve věci lze tehdy, jestliže [...] novým rozhodnutím bude vyhověno žádosti, která byla pravomocně zamítnuta.*

[28] Podle § 102 odst. 4, věty první, správního řádu *[p]okud žádost účastníka neodůvodňuje zahájení nového řízení, rozhodne správní orgán usnesením o tom, že se řízení zastaví.*

[29] Nejvyšší správní soud judikuje, že nové rozhodnutí podle § 101 správního řádu představuje procesní nástroj umožňující prolomení překážky věci rozhodnuté v případě, že nastane některá ze zákonem předvídaných podmínek. Podstatou vydání nového rozhodnutí podle § 101 písm. b) správního řádu je nové posouzení již pravomocně rozhodnuté věci, a to buď za stejných, anebo změněných výchozích skutkových či právních podmínek. Změnu skutkových nebo právních okolností věci citované ustanovení nevyžaduje, avšak možnost vyhovět původně zamítnuté žádosti bude zpravidla dána právě při změně výchozích okolností. Podmínkou pro provedení nového řízení a vydání nového rozhodnutí není ani vážný důvod. Též platí, že nové řízení je pokračováním původního řízení o žádosti, proto i správní řád v § 102 odst. 6 připouští využít podkladů původního rozhodnutí, nevylučuje-li to důvod nového řízení (srov. rozsudky NSS ze dne 30. 10. 2018, č. j. 5 As 122/2016-36, č. 3829/2019 Sb. NSS, odst. [31] a [38], ze dne 28. 8. 2019, č. j. 2 Azs 390/2018-46, odst. [17], ze dne 21. 10. 2020, č. j. 9 As 207/2020-32, odst. [19] a [21], ze dne 24. 2. 2023,

č. j. 3 As 301/2022-35, odst. [46], ze dne 27. 4. 2023, č. j. 8 As 319/2021-28, odst. [26], nebo ze dne 5. 9. 2024, č. j. 7 As 7/2024-32, odst. [15]).

[30] Původní žádost E. C. o zachování československého státního občanství byla pravomocně zamítnuta, základní podmínka pro aplikaci § 101 písm. b) správního řádu je tedy splněna a správní orgány i městský soud se ve svých rozhodnutích správně zabývaly tím, zda původní i nově předložené podklady aktuálně odůvodňují vyhovění původní žádosti. Dospěly k závěru, že nikoliv, s čímž stěžovatel v kasační stížnosti nesouhlasí a namítá jak vady zjištěné skutkové podstaty, tak s tím spojené nesprávné posouzení otázek činné účasti E. C. v boji za osvobození Československé republiky a vydání prozatímního osvědčení dle § 2 odst. 2 dekretu č. 33/1945.

III.a Splnění podmínek dekretu č. 33/1945 – činná účast v boji

[31] Stěžovatel nesouhlasí s městským soudem, že nebyla prokázána jeho tvrzení o zřízení krytu pro zbraně a vysílačku, o vědomosti E. C. o existenci vysílačky v zámeckém rondelu a o vybavení francouzských zajatců zbraněmi za účelem boje s okupantem. Má za to, že tato tvrzení prokázána byla a spolu s dalšími skutečnostmi svědčí o činné účasti E. C. v boji za osvobození Československé republiky ve smyslu § 2 odst. 1 dekretu č. 33/1945. Opakovaně se také dovolává případu B. M.

[32] Námitky nejsou důvodné.

[33] Podle § 1 odst. 1 dekretu č. 33/1945 *českoslovenští státní občané národnosti německé nebo maďarské, kteří podle předpisů cizí okupační moci nabyli státní příslušnosti německé nebo maďarské, pozbyli dnem nabytí takové státní příslušnosti československého státního občanství.*

[34] Podle § 2 odst. 1 dekretu č. 33/1945 *[o]sobám, spadajícím pod ustanovení § 1, které prokáží, že zůstaly věrný Československé republice, nikdy se neprovinily proti národům českému a slovenskému a buď se činně zúčastnily boje za její osvobození, nebo trpěly pod nacistickým nebo fašistickým terorem, zachovává se československé státní občanství.*

[35] Podle § 2 odst. 2 dekretu č. 33/1945 *[ž]ádost o zjištění, že československé státní občanství zachovává, lze podati do šesti měsíců od počátku účinnosti tohoto dekretu u místně příslušného okresního národního výboru (okresní správní komise), anebo bydlí-li žadatel v cizině, u zastupitelského úřadu. Rozhoduje o ní ministerstvo vnitra na návrh zemského národního výboru, na Slovensku Slovenské národní rady. Tyto osoby jest až do vyřízení žádosti považovati za československé státní občany, vydal-li jim okresní národní výbor (okresní správní komise) nebo zastupitelský úřad osvědčení o okolnostech, uvedených v předchozím odstavci.*

[36] Jak uvedl již městský soud v bodě 18. napadeného rozsudku, v projednávané věci není sporné, že E. C. splnil první dvě podmínky pro zachování československého státního občanství, tj. zůstal věrný Československé republice a nikdy se neprovinil proti národům českému a slovenskému. Sporná zůstává pouze podmínka třetí v rozsahu, zda se E. C. činně zúčastnil boje za osvobození Československé republiky. Není totiž pochyb o tom, že E. C. netrpěl pod nacistickým nebo fašistickým terorem (srov. též rozsudek č. j. 3 As 8/2006-136, bod 48.).

pokračování

[37] Ohledně skutečností, které jsou relevantní pro posouzení podmínky činné účasti E. C. v boji, není sporné, že mluvil česky, smýšlel protinacisticky, v rozhodné době hmotně i nemateriálně pomáhal českým občanům, pomohl francouzským zajatcům v útěku (byť v závěru války) a poskytl jim automobil (srov. zápis prověřovací komise z roku 1945 na č. l. 73 správního spisu vedeného pod sp. zn. VS-5403/833/2-1994, body 22., 31. a 36. napadeného rozsudku a rozsudek č. j. 3 As 8/2006-136, bod 58.). Stěžovatel k tomu poukazuje na další domnělé činy, jež dokládá novodobými prohlášeními J. P., R. M. a J. N. a historickou literaturou. Nejvyšší správní soud ovšem stěžovateli ve shodě s městským soudem nepřisvědčil, že tyto nové skutečnosti prokázal.

[38] Kasační soud předně neshledal, že by městský soud mezi prohlášeními konstruoval umělý rozpor, jak stěžovatel namítá. Městský soud naopak v bodě 32. napadeného rozsudku uvedl, že J. P., R. M. a J. N. se shodují na tom, že zbraně byly na zámku ukryty s vědomím E. C. V této souvislosti je to naopak stěžovatel, kdo konstruuje spekulativní závěr, že zbraně ani vysílačka by na zámku ukryty nebyly, kdyby to E. C. nezařídil. Naopak si lze s ohledem na utajování činnosti domácího odboje (na což poukazuje i sám stěžovatel) dobře představit situaci, kdy nějaké zbraně nebo vysílačky odbojářů na panství E. C. byly, ale E. C. (podporující české občany, avšak zároveň navenek udržující „dobré vztahy“ s Říší, o čemž též není mezi účastníky ani v rozhodnutích vydaných v původním řízení sporu) o tom nemusel vědět.

[39] Nejvyšší správní soud souhlasí s městským soudem, že nově tvrzené skutečnosti o úkrytu zbraní a vysílaček, jakož i existence vysílačky v zámeckém rondelu a poskytnutí zbraní francouzským zajatcům, nevyplývají z jiných než novodobých prohlášení. Aniž by Nejvyšší správní soud stejně jako městský soud jakkoliv snižoval obecnou důvěryhodnost J. P., R. M. a J. N., nelze přehlédnout, že svá prohlášení činili v pokročilém věku (v případě prvních dvou zmiňovaných šlo o velmi pokročilý věk nad 90 let), se značným časovým odstupem od rozhodných událostí více než 60 let a hovořili o skutečnostech, o kterých se dříve nikdo jiný včetně samotného E. C. nezmínil (obdobně body 31., 34., 35. a 37. napadeného rozsudku).

[40] Svou vlastní žádost přitom E. C. odůvodnil velice podrobně, a sice návštěvou anglického lorda Runcimana, ochranou a pomocí svým českým zaměstnancům, odmítnutím přes nátlak vstoupit do NSDAP, iniciováním sloužení mše svaté v zámecké kapli po popravě českých studentů a zavření vysokých škol v roce 1939, podporou francouzských zajatců přidělených mu na práci, podporou přivlečených slovanských dělníků, záchranou českého vysokoškoláka před zavlečením na nucené práce, podporou paní I. C., jejíž manžel byl zatčen a zavlečen do koncentračního tábora, v rozporu s tehdejšími nacistickými předpisy, obdobně ilegální podporou gestapem zatčených zaměstnanců na velkostatku manželky E. C., pomocí K. N., zatčenému synovi svého správce, a finančním příspěvkem Charitě v Praze na podporu strádajících českých rodin (viz žádost E. C. o zachování československého státního občanství ze dne 13. 11. 1945 na č. l. 67 správního spisu vedeného pod sp. zn. VS-5403/833/2-1994). Dle kasačního soudu je proto přinejmenším s podivem, že by E. C. tak významné skutky jako ozbrojení francouzských zajatců, o jejichž podpoře hovořil, a ukrývání zbraní a vysílaček pro odboj neuvedl. To samozřejmě neznamená, že se nestaly, avšak v řízení se neprokázaly s dostatečnou jistotou.

[41] Nejvyšší správní soud se ztotožnil též se závěrem městského soudu a žalovaného ohledně stěžovatelem dokládané historické literatury (zejména dílo *Jejich stín kráčí s námi – Medailony bojovníků proti nacismu z jindřichohradeckého okresu, kteří v zápase za svobodu položili život*). Ačkoliv se v uvedené knize hovoří o zbraních ukrytých v zámeckých chodbách jindřichohradeckého zámku, tedy na panství E. C., schází jakékoliv relevantní propojení mezi takovou skrýší a E. C. (bod 32. napadeného rozsudku). Stěžovatel pouze vytváří domněnky, že E. C. o zbraních, jakož i o odbojových vysílačkách, minimálně věděl. Kasační soud znovu zdůrazňuje, že ani sám E. C. o uvedených skutečích nehovořil.

[42] Nejvyšší správní soud přitom nepřisvědčil stěžovateli, že by na něj městský soud (nebo správní orgány) kladl nepřiměřené důkazní nároky. V bodě 37. napadeného rozsudku naopak příhodně vysvětlil, že na stěžovatele jsou kladeny stejné nároky jako na samotného E. C. v původním řízení, byť možnosti opatřovat důkazní prostředky 60 let po skončení války jsou podstatně omezenější. Upozornil však, že všechny rozhodné skutečnosti mohl uvést sám E. C. při podání žádosti. S tímto se kasační soud zcela ztotožňuje a dodává, že řadu skutečností také E. C. uvedl a v celé věci byla nashromážděna spousta především dobových podkladů (zejména vlastní žádost E. C. včetně příloh obsahujících mj. několik prohlášení jemu blízkých osob, převážně zaměstnanců).

[43] Tvzení stěžovatele, že rozdíl ve skrýších popisovaných v prohlášeních R. M. a J. P. (ve stropě zámeckého sálu) a v citované knize (v podzemních chodbách) znamená, že skrýší bylo víc, považuje Nejvyšší správní soud za ryze spekulativní a účelové. Jak již bylo uvedeno, nebyl prokázán vztah E. C. ani k jedné z potenciálních skrýší.

[44] Městský soud tedy nepochybil, pokud rozhodnutí ministra nezrušil pro vytykanou vadu rozporu skutkové podstaty s obsahem správního spisu týkající se činné účasti E. C. v boji za osvobození Československé republiky.

[45] Co se týče věcného posouzení skutků E. C., Nejvyšší správní soud již dříve judikoval, že dekret č. 33/1945 vycházel z určité historické situace a reagoval na krajně pohnutou dobu, která předcházela jeho vydání, a proto jej nelze posuzovat podle měřítek současnosti (rozsudek č. j. 3 As 8/2006-136, bod 45., obdobně ze dne 29. 8. 2023, č. j. 8 As 337/2021-60, odst. [25]). Připomněl přitom nálezy Ústavního soudu ze dne 8. 3. 1995, sp. zn. Pl. ÚS 14/94, dle kterého: „*řád minulosti nemůže být postaven před soud řádu přítomnosti, jenž je již poučen dalšími zkušenostmi, z těchto zkušeností čerpá a na mnohé jevy pohlíží a hodnotí je s časovým odstupem.*“ Byť se Ústavní soud v dané věci zabýval jiným dekretem (č. 108/1945 Sb., o konfiskaci nepřátelského majetku a Fondech národní obnovy), tento obecný závěr je nepochybně aplikovatelný i na dekret č. 33/1945, jehož vydání též nebylo „*ničím jiným než opatřením, v této historické situaci a na bázi tehdy platného právního řádu, reagujícím na předchozí likvidaci státní svrchovanosti, samostatnosti, celistvosti a demokraticko-republikánské státní formy Československé republiky, likvidaci principů demokratického, právního státu, zahrnutých v Ústavní listině Československé republiky z roku 1920, a to nacistickým režimem, jenž se svou ideologií světovlády panské rasy a na tuto ideologii navazujícím terorem pustošícím miliony lidských životů, představuje jeden z nejničivějších totalitních systémů v dějinách lidstva.*“

[46] V této souvislosti Nejvyšší správní soud neshledal, že by správní orgány nebo městský soud v projednávané věci nedostály zásadám demokratického právního státu a standardu ochrany lidských práv. Stěžovateli se dostalo řádného posouzení věci, při kterém

pokračování

však nelze odhlížet od specifické povahy dekretu č. 33/1945 i samotné otázky zachování československého státního občanství pozbytého v reakci na nezapomenutelné historické události.

[47] S ohledem na citované Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 3 As 8/2006-136 aproboval tamní postup žalovaného a městského soudu, kteří při výkladu § 2 odst. 1 dekretu č. 33/1945 vycházeli z dobové judikatury Nejvyššího správního soudu, a sám z této dobové rozhodovací praxe vycházel. Obdobně učinil i městský soud v nyní napadeném rozsudku (viz bod 19. rozsudku) a ani stěžovatel uplatnění dobové judikatury Nejvyššího správního soudu nezpochybňuje. Naopak se jí sám dovolává, byť z ní pro jednání E. C. dovozuje opačný závěr než městský soud a orgány rozhodující v původním řízení.

[48] Kasační soud souhlasí se stěžovatelem, že výchozí nález Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 1947, Boh. A 1583/47, ani navazující judikatura nebo správní praxe nevyžadovaly pro splnění podmínky činné účasti v boji „*účast se zbraní v ruce*“. To však správní orgány ani městský soud v projednávané věci netvrdí. Městský soud v bodě 19. napadeného rozsudku z uvedeného nálezu cituje shodně se stěžovatelem, že činnou účastí v boji za osvobození republiky je třeba rozumět „*aktivní počiny, které, zapadající do zápasu československého lidu za jeho osvobození, sledovaly záměr oslabiti nebo poškoditi vojenskou moc Německé říše (jejích spojenců), pokud se týče zvýšiti vojenskou moc nebo usnadniti bojovou činnost těch, kteří s okupantem zápolili, k tomu cíli, aby v konečném účinku vzešlo osvobození Československé republiky z německého jařma*“ (shodně též rozsudek č. j. 3 As 8/2006-136, bod 50.).

[49] Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 3 As 8/2006-136, body 52. a 53., podrobně analyzoval dobovou judikaturu (kasační soud pro účely tohoto řízení na dané shrnutí odkazuje) a dovedl, že pro hodnocení určitého jednání jako činné účasti v boji za osvobození Československé republiky ve smyslu § 2 odst. 1 dekretu č. 33/1945 „*vyžadovala judikatura tři základní podmínky: 1) záměr oslabit (poškodit) vojenskou moc Německé říše; 2) způsobilost takového jednání přivodit v tomto směru vážnější účinek a 3) aktivnost tohoto jednání.*“ Stěžovatel se v kasační stížnosti ohradil proti druhé jmenované podmínce, nicméně sám přiznal, že způsobilost přivodit poškození vojenské moci okupanta nebyla bez významu. Dle nálezu Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 10. 1947, Boh. A 1738/47, totiž za účast v boji nebylo možné uznat „*každý ojedinělý počin významu podružného, bez ohledu na to, byl-li vůbec a do jaké míry způsobilý přivodit poškození vojenské moci okupantů.*“

[50] Dle kasačního soudu je podstatné, že z dobové judikatury nesporně vyplývá, že pro naplnění podmínky činné účasti v boji bylo třeba aktivního jednání zaměřeného na oslabení nebo poškození vojenské moci Německé říše. Judikatura zdůrazňovala také vážení širšího kontextu a celkového zaměření žadatele, což opět ani sám stěžovatel nezpochybňuje. K judikatuře citované stěžovatelem v kasační stížnosti (viz shrnutí v odst. [17] tohoto rozsudku) Nejvyšší správní soud uvádí, že souhlasí, že aktivní počiny definované v nálezu Boh. A 1583/47 mohly zahrnovat nejrozumnější spektrum činností. Tyto závěry odpovídají i výkladu stěžovatele provedeného v kasační stížnosti s odkazem na Výnos ministerstva vnitra ze dne 13. 11. 1945 a Příručku ministerstva vnitra. Jednotlivé skutky vyzdvihované stěžovatelem z dobové judikatury však dle těchto judikátů zpravidla „*mohly být za okolností pokládány za činnou účast*“. Nebylo to tedy tak, že každý ze stěžovatelem citovaných skutků

znamenal naplnění podmínky činné účasti v boji. Jak již bylo řečeno, vždy bylo třeba hledět na celkový kontext okolností.

[51] Nejvyšší správní soud pečlivě zvážil jednání E. C. a ve shodě s městským soudem i správními orgány shledal, že ani po opětovném posouzení nenaplnilo pojem činné účasti v boji za osvobození Československé republiky ve smyslu § 2 odst. 1 dekretu č. 33/1945. Poskytnutí zbraní francouzským zajatcům ani úkryt zbraní a vysílaček pro odboj nebyly prokázány a ostatní skutky jako protinacistické smýšlení a různá podpora a pomoc českým občanům i cizozemcům postrádají aktivní záměr oslabit nebo poškodit německou vojenskou moc ve smyslu citované judikatury. Tento aktivní záměr by postrádalo i stěžovatelem dovolávané ukrývání zbraní bez tvrzení jejich použití a vědomost o vysílačkách (obdobně viz bod 36. napadeného rozsudku).

[52] Kasační soud shledal v jednání E. C. spíše snahu zmírnit faktické dopady okupace, než aktivně docílit osvobození Československé republiky, jak ovšem dekret č. 33/1945 pro zachování československého státního občanství vyžadoval. Přehlížet nelze ani opakovaně zmiňované dobré vztahy E. C. s okupační správou, které dávají onen širší kontext ve smyslu dobové judikatury, byť jsou nesporné i dílčí problémy s ní [viz např. stížnosti německého obyvatelstva na chování hraběte popisované v přípisu pražské služebny Bezpečnostní služby (SD) RF SS ze dne 11. 3. 1942 založeného na č. l. 12 správního spisu vedeného pod sp. zn. VS-5403/833/2-1994, nebo problémy spojené s odmítnutím vstupu E. C. do NSDAP popisované samotným E. C. a jím doloženým svědeckým prohlášením, oboje na č. l. 67 a 82 uvedeného správního spisu]. V „*neprospech*“ E. C. hovoří také dobový zápis ze schůze prověřovací komise z porad ve dnech 10., 12., a 17. 12. 1945, dle kterého se žádost E. C. o zachování československého státního občanství postupuje bez návrhu, přičemž byl zjištěn jeho protinacistický postoj, „*nepodařilo se mu však prokázat, že byl antifašistou*“. Ani podle dobového orgánu tedy E. C. podmínky dekretu č. 33/1945 nesplnil. Již v rozsudku č. j. 3 As 8/2006-136, bod 56., Nejvyšší správní soud konstatoval, že kritéria vymezená dobovou judikaturou jsou striktní, nicméně také adekvátní a je nutné nyní respektovat princip rovnosti ve vztahu k účastníkům, jejichž řízení o zachování občanství bylo v té době řádně ukončeno. Kasační soud proto neshledal v novém posouzení jednání E. C. ze strany městského soudu ani správních orgánů namítanou nesprávnost a nezákonnost.

[53] Dovolává-li se stěžovatel případu B. M., jehož žádosti o zachování československého státního občanství bylo v roce 2001 vyhověno, Nejvyšší správní soud ve shodě s městským soudem (bod 38. napadeného rozsudku) i žalovaným uvádí, že oba případy jsou vzájemně odlišné. Nejenže B. M. bylo vydáno prozatímní osvědčení dle § 2 odst. 2 dekretu č. 33/1945, ale sám tvrdil, že ve svých lesích umožňoval činnost ruských partyzánů, a dobovými důkazy bylo prokázáno též poskytnutí zbraní a střeliva odbojové skupině (srov. nález sp. zn. I. ÚS 98/04, část IV/e, ve věci zachování československého státního občanství H. S., jehož potomci se případu B. M. též dovolávali). Rozdílný je též širší (a nesporný) kontext života obou osob, kdy potomci B. M. byli členy odboje, zatímco synové E. C. sloužili ve Wehrmachtu a sám E. C. udržoval (byť možná toliko v důsledku svého společenského postavení) dobré vztahy s Říší a okupační správou. Ani kasační námitce zachování rovnosti proto Nejvyšší správní soud nepřisvědčil. Naopak by bylo projevem nerovnosti, pokud by případy E. C. a B. M. byly dány naroveň.

pokračování

[54] Závěr o splnění podmínky činné účasti v boji v případě E. C. neodůvodňuje ani stručně charakterizovaná rozhodovací praxe tehdejšího Ministerstva vnitra uvedená stěžovatelem v bodě 69. kasační stížnosti. Stěžovatel vyjmenoval několik případů, vždy jméno dotyčného s dodatkem o jeho činnosti (např. „*A. D. byl členem ilegálního hnutí*“), s tím, že těmto lidem stačilo pro splnění podmínky činné účasti v boji méně než E. C. Každý případ však byl a je jedinečný a v souladu s citovanou dobovou judikaturou je třeba jej posuzovat individuálně se zohledněním všech okolností, což kasační soud provedl výše.

[55] Nejvyšší správní soud tuto část posouzení věci uzavírá s tím, že stěžovatel nepředložil takové důkazy, které by byly způsobilé zvrátit závěr učiněný správními, ale i soudními orgány v původním řízení. Shledal proto správným závěr žalovaného i městského soudu, že není dán důvod k vydání nového (vyhovujícího) rozhodnutí o žádosti E. C. o zachování jeho československého státního občanství.

III.b (Ne)vydání prozatímního osvědčení

[56] Stěžovatel namítá vady zjištěného skutkového stavu stran vydání prozatímního osvědčení podle § 2 odst. 2 dekretu č. 33/1945. Oproti žalovanému a městskému soudu má za to, že osvědčení bylo vydáno.

[57] Námitky nejsou důvodné.

[58] Je nesporné, že prozatímní osvědčení E. C. nebylo nalezeno, k čemuž kasační soud přiměřeně odkazuje na nález Ústavního soudu ze dne 31. 8. 2005, sp. zn. I. ÚS 147/03 (ve věci zjištění státního občanství v souvislosti s dekretem č. 33/1945), dle kterého: „*nedohledání příslušného rozhodnutí, resp. celého spisu nemůže svědčit ve prospěch žádné ze stran.*“

[59] Kasační soud také zdůrazňuje, že vydání prozatímního osvědčení zjevně nebylo podmínkou pro vyhovění žádosti o zachování československého státního občanství. Příkladem budiž již zmiňovaný případ H. S., kterému prozatímní osvědčení prokazatelně vydáno bylo, jeho žádosti o zachování československého státního občanství ale ani napodruhé (první nevyhovující rozhodnutí ministerstva bylo zrušeno Ústavním soudem) vyhověno nebylo (viz rozsudek NSS ze dne 24. 9. 2020, č. j. 7 As 287/2019-166, odst. [27] a [32], ve věci obnovy řízení o žádosti H. S.).

[60] Stěžovatel dovozuje vydání prozatímního osvědčení E. C. z několika skutečností, ke kterým Nejvyšší správní soud uvádí následující.

[61] Samotná existence žádosti E. C. o vydání prozatímního osvědčení (založená na č. l. 68 správního spisu vedeného pod sp. zn. VS-5403/833/2-1994) nemůže v žádném případě svědčit o faktickém vydání osvědčení. Takový závěr je jednoduše absurdní. V souladu s výše citovaným nálezem Ústavního soudu nemůže ve prospěch vydání osvědčení hovořit ani skutečnost, že osvědčení nebylo nalezeno. Obdobně ze skutečnosti, že nebyl nalezen ani zamítavý výměr o nevyhovění žádosti o vydání osvědčení, který se dle Oběžníku č. 20 ministerstva vnitra ze dne 24. 8. 1945 vydával (tato skutečnost vyplývá také z Výnosu ministerstva vnitra ze dne 2. 5. 1946), nelze dovozovat, že takový výměr nebyl vydán, a naopak bylo vydáno osvědčení.

[62] Zápisem v knize č. 18 rejstříku žádostí (založeném na č. l. 100 správního spisu vedeného pod sp. zn. VS-5403/833/2-1994) se Nejvyšší správní soud již podrobně zabýval v rozsudku č. j. 3 As 8/2006-136, bod 61. Vysvětlil, že v knize zapsaná poznámka u žádosti E. C. „*vydáno žadateli 17. XI. 45*“ s ohledem na místo zapsání neznamena vydání osvědčení. Kasační soud k tomu doplňuje, že ve správním spise je založeno sdělení Státního okresního archivu v Jindřichově Hradci ze dne 8. 4. 1997 k žádosti o přešetření údajů v evidenci osvědčení (č. l. 125 uvedeného správního spisu). Dle tohoto sdělení z prověření dalších zápisů v uvedeném rejstříku vyplynulo, že poznámky obdobné té u žádosti E. C. se objevovaly u více případů a nevztahují se k vydání jakéhokoliv osvědčení. Vydání osvědčení se totiž uvádělo na druhé (pravé) straně knihy. Státní okresní archiv též uvedl, že v několika případech obdobných E. C. porovnáním s příslušnými spisy zjistil, že těmto jiným žadatelům osvědčení vydáno nebylo. Ze zápisu v rejstříku žádostí proto dle Nejvyššího správního soudu nelze nic pro E. C. s jistotou dovodit, neosvědčuje tak vydání prozatímního osvědčení.

[63] Ze stejných důvodů vydání osvědčení neprokazuje stěžovatelem opakovaně odkazované potvrzení Okresního národního výboru v Jindřichově Hradci ze dne 14. 11. 1960, které vychází z informací obsažených v rejstříku (srov. také rozsudek č. j. 8 As 144/2016-93, bod 30. a 31., a usnesení III. ÚS 562/18, bod 21.).

[64] Poukaz stěžovatele na „*ponechání žádosti v klidu*“ ve smyslu Výnosu ministerstva vnitra ze dne 2. 5. 1946 považuje Nejvyšší správní soud za čistě spekulativní. Zároveň i kdyby k takové situaci v případě E. C. došlo, „*ponechání žádosti v klidu*“ neznamena vydání prozatímního osvědčení. Ke kasační námitce týkající se plné moci udělené E. C. svému tehdejšímu právnímu zástupci ze dne 17. 11. 1945 Nejvyšší správní soud pouze stručně uvádí, že touto skutečností městský soud v napadeném rozsudku vydání prozatímního osvědčení nezpochybňoval. Proto se ani kasační soud touto plnou mocí blíže nezabýval.

[65] Nejvyšší správní soud uzavírá, že ze žádné skutečnosti tvrzené a doložené stěžovatelem nelze dovodit závěr, že prozatímní osvědčení E. C. bylo vydáno. Ani v tomto ohledu tedy správní orgány ani městský soud nepochybily. Nejvyšší správní soud zároveň souhlasí se stěžovatelem, že nelze s jistotou dospět ani k opačnému závěru, tedy že osvědčení vydáno nebylo. Jak však již bylo uvedeno výše, pro posouzení věci samé, tj. otázky zachování československého občanství E. C., to není rozhodující.

IV. Závěr a náklady řízení

[66] Nejvyšší správní soud kasačním námitkám nepřisvědčil a neshledal ani vadu, ke které by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Kasační stížnost proto zamítl podle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s.

[67] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení, a žalovanému nevznikly náklady nad rámec úřední činnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. února 2025

pokračování

JUDr. Radan Malík
předseda senátu